

FISKERIDIREKTORATET

Adm.enhet: Strategisk fiskeriseksjon

Saksbehandler: Andreas Melingen

Telefon: 55 23 80 00

Vår referanse: 25/19119

Deres referanse:

Dato: 22.09.2025

Høring om utvidelse av fangstprøvelotteriet

Anbefaling om tiltak for å styrke fiskeridatagrunnlaget som brukes i bestandsrådene for torsk, hyse og sei

Fiskeridirektoratet viser til anbefaling fra Havforskningsinstituttet (HI) om tiltak for å styrke fiskeridatagrunnlaget som brukes i bestandsrådene for torsk, hyse og sei, og sender herved på høring utvidelse av fangstprøvelotteriet og endring av ERS-forskriften.

Vedlagt følger brev fra Havforskningsinstituttet med en nærmere beskrivelse av anbefalingene, samt tilhørende dokumentasjon. Vedlagt er også forslag til endring i ERS-forskriften.

Eventuelle innspill må merkes med Fiskeridirektoratets referanse **25/19119** og sendes til postmottak@fiskeridir.no innen **22. desember 2025**.

1. Bakgrunn

Havforskningsinstituttet (HI) tar hvert år hundrevis av prøver fra kommersielle fangster av de viktigste fiskeartene for norsk fiskeri. Hovedformålet er å få gode data om både størrelsesfordeling (lengde og vekt) og alder på fisk på den totale fangsten. Anslag på fangst ved alder (dvs. antall individer fisket per årsklasse) regnes som den datakilden som har størst påvirkning i en bestandsvurdering. Det er derfor viktig med en god nok dekning av prøver fra fangstene og at prøvene vi opparbeider speiler fiskeriet. Forskerne bruker enten fiskens øresteiner (otolitt) eller skjell for å bestemme alder på fisk, men lesing av både otolitter og skjell krever spesialkompetanse og er tidskrevende. Dermed er det viktig fra et kostnadsperspektiv å optimalisere antall prøver som trengs for å oppnå god presisjon i estimatene.

Siden 2018 har fangstprøver av sild, og etter hvert alle de viktigste arter i de pelagiske fiskeriene blitt samlet inn gjennom HIs Fangstprøvelotteri utviklet ved HI i samarbeid med Fiskeridirektoratet og fiskerinæringene (<https://www.hi.no/hi/temasider/hav-og-kyst/fangstprover-av-sild-og-kolmule>). Denne metoden er basert på en statistisk sett optimal innsamling av fangstprøver, med hensyn til å effektivisere prøveinnsamling og samtidig øke presisjon i bestandsråd.

2. Teknisk innretning på forslaget

Den tekniske innretningen vil være at fangstprøvelotteri for torsk, hyse og sei innføres i ERS for fartøy med torske-tråltillatelse. Fangstmengder rapporteres på hal-nivå umiddelbart etter hver fangstoperasjon, og Havforskningsinstituttets lotterimaskin (HI-Digital) vil automatisk trekke ut hvilke hal det skal tas prøver fra. Tilbakemelding sendes direkte til fartøyet via eksisterende rapporteringsrutiner. Det vil i tillegg kreves oppdatering av ERS-forskriften, herunder en utvidelse av artslisten i § 21 til å omfatte torsk, hyse og sei.

3. Utvikling av funksjonen

Utvidelsen av fangstprøvelotteriet vil bygge videre på eksisterende infrastruktur og systemer for rapportering til Havforskningsinstituttet. Havforskningsinstituttet må videreutvikle HI-Digital for å håndtere trålflåtens dataflyt. For leverandører av fangstdagbokløsninger er funksjonaliteten i hovedsak klar, men det vil være nødvendig med testing og enkelte tilpasninger. Fiskeridirektoratet må gjøre justeringer i sitt ERS-system slik at meldingsformatet blir standardisert og tilgjengelig for alle leverandører. Pilotprosjektet med tre trålere har vist at systemet fungerer i praksis, og erfaringene herfra kan redusere utviklingsrisikoen.

4. Konsekvenser

Innføring av fangstprøvelotteriet for torsk, hyse og sei vil gi mer representative og presise data som styrker grunnlaget for bestandsvurderinger. Ordningen innebærer i liten grad nye administrative byrder for fartøyene, ettersom meldinger sendes gjennom eksisterende ERS-rutiner. Forvaltningen får samtidig en mer effektiv datainnsamling og mindre behov for manuell saksbehandling.

Forslaget gjelder mellom 30 og 40 fartøy, alle større fartøy. Dette er en avgrenset gruppe i forhold til samlet flåte, og tiltaket vurderes derfor som lite inngripende. Konsekvensene vurderes som små både administrativt og økonomisk for de berørte rederiene.

5. Kostnader og tid

Utviklingsarbeidet forutsetter noe ressursbruk hos Havforskningsinstituttet, Fiskeridirektoratet og leverandørene av fangstdagbøker, men kostnadene vurderes som begrensede. Pilotfasen har vist at tilpasningene er håndterbare, og implementeringen kan i hovedsak gjennomføres innenfor eksisterende rammer.

Ettersom forslaget berører et lite antall fartøy og konsekvensene vurderes som små, vil kostnadene stå i forholdsmessig rimelighet til tiltakets nytte, jf. prinsippet om forholdsmessighet i utredningsinstruksen. Det er uttrykt ambisjon om å innføre ordningen fra 1. januar 2026, men endelig tidspunkt vil avhenge av hvor raskt det digitale utviklingsarbeidet kan ferdigstilles.

Med hilsen

Lene Brosvik Roska Aalén
seksjonssjef

Andreas Melingen
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Fiskebåt	Røysegata 15	6003	Ålesund
Norges Fiskarlag	Postboks 1233 Torgarden	7462	Trondheim
Norges Kystfiskarlag	Postboks 97	8388	Ramberg
Pelagisk Forening	Slottsgaten 3	5003	Bergen

Kopi til:

Havforskningsinstituttet	Postboks 1870 Nordnes	5817	Bergen
--------------------------	--------------------------	------	--------

Vedlegg

Vedlegg 1 - Forslag til forskrift om endring i ERS-forskriften

Vedlegg 2 - 2025 Anbefaling om tiltak for å styrke fiskeridatagrunnlaget som brukes i bestandsrådene for torsk hyse og sei

Vedlegg 3 - Evaluering av fangstprøvelotteri for torskeførere etter pilotfasen 2024

